

T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Evrak Birimi Giden Evrak Servisi
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
E-Takip No: 1056038

Tarih: 30.09.2013 15:39:59
Evrak No: 104576 Evrak Ek:

Sayı : 47399948/610/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01/07/2013 tarihli ve 43452547-120.00-131041 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından verilen “reçetesiz ilaç satılmaması yönündeki uygulamaya ilişkin” 7/26503 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

EK- Yazılı soru önergesi cevabı (3 sayfa)

Konya Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından verilen “reçetesiz ilaç satılmaması yönündeki uygulamaya ilişkin” 7/26503 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

Sağlık Bakanlığı’nın 1953 yılında yürürlüğe giren 6197 sayılı Eczaneler ve Eczacılar Hakkındaki Kanunun reçetesiz ilaç satışını yasaklatan 24 üncü maddesinin uygulanması yönünde eczacılara çağrı yaptığı, reçetesiz ilaç satılması halinde ceza kesileceğini bildirdiği yönündeki haberler kamuoyunda yer almıştır.

Bu kapsamda;

SORU 1- Reçetesiz ilaç satılmamasına yönelik olarak Sağlık Bakanlığı tarafından bir genelge yayımlanmış mıdır?

CEVAP 1- Reçetesiz ilaç satılmaması yeni bir uygulama olmayıp, Bakanlığımıza ulaşan şikayetler üzerine 18/03/2013 tarihli ve 29597 sayılı genel bir yazı ile 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ile 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun’da yer alan ‘ilaçların reçete ile satılmasına ilişkin hükümler’ eczacılarımıza hatırlatılmıştır.

Diğer taraftan, soğuk algınlığı ve gribal enfeksiyonların tedavisinde kullanılan “ephedrine” ve “psödoefedrin” maddelerini tek başlarına içeren ilaç grupları ile “pregabalin” ve “gabapentin” etkin maddeli ilaçların suiistimal edildiklerine ilişkin Bakanlığımıza ulaşan şikayetler üzerine yapılan incelemede, bu ilaç gruplarının eczanelerden toplu hâlde satışlarının yapıldığının tespiti neticesinde 28/03/2013 tarihli ve 2013/5 sayılı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Genelgesi yayımlanarak söz konusu ilaçlar “normal reçete ile satılması gereken kontrole tâbi ilaçlar” kapsamına alınmıştır.

SORU 2- Sosyal Güvenlik Kurumu sağlık harcamalarında tasarruf amacıyla raporla ilaç alan hastaların reçetelerinde 6 ay geçerlilik tanırken Sağlık Bakanlığı reçetesiz ilaç satışını yasaklamıştır. Bu uygulama nedeniyle raporla ilaç hastaların sorun yaşayacağı yönündeki eleştirilere katılıyor musunuz?

CEVAP 2- Bakanlığımızca, sadece reçeteye tâbi ilaçların reçetesiz satılmayacağına dair kanun hükümlerine ilişkin bir hatırlatma yapıldığından, yapılan uygulamanın Sosyal Güvenlik Kurumu’nun raporlu ilaçları ve geri ödeme işlemleri ile ilgisi bulunmamaktadır. Hastaların raporlu ilaçlarını almalarında bu nedenle sorun yaşamaları da söz konusu değildir.

SORU 3- İlaçların reçetesiz olarak satılmamasının gerekçesi nedir? Reçetesiz ilaç satılmaması yönündeki uygulamanın amacı ilaç satışlarını kontrol etmek midir? İlaç satışlarının İTS üzerinden kolaylıkla takip edilebileceği yönündeki eleştirilere katılıyor musunuz?

CEVAP 3- Bakanlığımızca ilaçlar ruhsatlandırılırken reçeteye tâbi olan ve reçeteye tâbi olmayan ürünler şeklinde sınıflandırılmaktadır. Reçeteye tâbi olma kriterleri arasında da; doğru kullanılsalar bile, tıbbi gözetim altında kullanılmadıklarında doğrudan veya dolaylı şekilde sağlık açısından tehlike oluşturmaları, sıklıkla ve yaygın olarak yanlış kullanılmaları ve bunun sonucunda insan sağlığı için doğrudan veya dolaylı şekilde tehlike oluşturmaları, içerdiği madde veya formülasyonun hazırlanması açısından aktivitesi ve/veya advers etkilerinin daha fazla araştırma yapmayı gerektirmesi gibi hususlar bulunmaktadır. Dolayısıyla, ilacın reçete ile satılmasına ilişkin karar tamamen bilimsel gerçeklere dayanılarak verilmektedir.

Daha önce de belirtildiği gibi ilaçların reçeteli olarak satılması yeni bir uygulama değildir. Uygulama, bilinçli ilaç tüketimi sağlanmasıyla hasta sağlığını her şeyin üstünde tutan bir anlayışın yerleştirilme çabasıdır ve ilaç satışlarının takibinin bu hususla ilgisi bulunmamaktadır.

SORU 4- Hangi ilaçlar reçetesiz satılmaktadır?

CEVAP 4- 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu gereğince reçeteli satılması gereken ilaçların tasnifi yapılmaktadır. Kutusu üzerinde veya prospektüsünde “Reçete ile satılır.” ibaresi bulunan her ilacın reçete ile satılması 1928 yılından beri kanunî zorunluluktur. Ayrıca Bakanlığımıza bağlı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu resmi web sitesinde de reçete ile satılması gereken ilaçlara ilişkin çeşitli tasnifler düzenli olarak yayımlanmaktadır.

SORU 5- Bu kapsamdaki ilaçların reçetesiz olmasından vatandaşın yararı veya zararı nedir?

CEVAP 5- Yukarıda da izah edildiği üzere ilacın satışının reçeteye bağlanmasının tek sebebi bilinçli ilaç kullanımı sağlamak değildir. Bir ilacın kullanımına karar verilebilmesi için öncelikle hekim tarafından hastanın değerlendirilmesi ve teşhis konulması gerekmektedir. Tıbbi bir bilgisi bulunmayan vatandaşın kendi hastalığına teşhis koyması ve tedavisinde kullanacağı ilaca karar vermesi beklenilemeyecektir. İlaç kullanılarak elde edilmesi beklenen yarar, ilacın o kişi için en doğru kullanım yönteminin tespitine bağlıdır. Dolayısıyla, hekim tarafından teşhis konmadan ve ilaç kullanımına ilişkin tespit yapılmadan reçetesiz temin yoluyla alınan ilaçlar vatandaşlarımızın sağlığı açısından tehdit unsuru oluşturmaktadır.

Ayrıca, 2013/5 sayılı bahsi geçen Genelge ile reçete ile satılması gereken ilaçlar kapsamına alınan, soğuk algınlığı ve gribal enfeksiyonların tedavisinde kullanılan ilaçlar “ephedrine” ve “psödoefedrin” maddelerini içermekte ve bu maddeden uyarıcı ve bağımlılık yapıcı özelliğe sahip psikoaktif bir madde olan “metamfetamin” maddesi üretilmektedir. Suistimale açık olan bu ilaç gurubunun, özellikle gençlerimizin sağlığı yönünden, reçetesiz temininin taşıdığı risk karşısında, Bakanlığımızın sırf ekonomik kaygılarla vatandaşlarımızın sağlığını riske atması söz konusu olamaz.

SORU 6- Reçetesiz ilaç satışının yasaklanmasının özellikle acil durumlarda vatandaşın ilaca erişimini zorlaştıracak; tansiyon, şeker, astım gibi anında ulaşılması gereken ilaçlara ulaşamaması sonucu istenmeyen bazı kötü sonuçlarla karşılaşılacağı yönündeki eleştirilere katılıyor musunuz?

CEVAP 6- Acil durumlarda eczaneye başvurmak yerine 112 Acil Sağlık Hizmetlerine ve hastane acil servislerine başvurmak oldukça kolay olmakla birlikte, çok daha olumlu sonuçlar elde edilmesi mümkündür. Bu gibi hâllerde acil servis hekimleri tarafından hastanın kullanacağı ilaç reçete edilmektedir. Hipertansiyon, astım, diyabet gibi kronik hastalıklarda ilaç raporları ile ilaç temini yapıldığından, bu ilaçlar hasta tarafından rahatlıkla elde edilebilmekte ve kötü sonuçlarla karşılaşılmamaktadır.

SORU 7- Reçetesiz ilaç satışının yasaklanmasıyla 1,3 liraya satılan ağrı kesici, öksürük şurubu, göz kremi gibi ilaçların, hekime yazdırılarak 8 lira muayene ve 3 lira reçete katkı payı ile 12,50 liraya satın alınması sonucu vatandaşın mağdur edileceğini düşünmüyor musunuz?

CEVAP 7- Hekim dışında hiç kimsenin tedavi planı oluşturmak ve ilaç başlatmak gibi bir yetkisi bulunmamakla birlikte, hekimin muayene neticesinde tedavi yöntemini ifade ettiği tek belge ise reçetedir. İlaç, “yarar-zarar” ilişkisi gözetilerek kullanılan bir madde olup,

hekime danışılmadan, genellikle eş dost tavsiyesi ile reçetesiz alınan ilaçların kullanılması sonucunda ekonomik yönden kıyas yapılamayacak kadar olumsuz neticelerle karşılaşılabilir.

Öte yandan, ülkemizde aile hekimliği uygulaması ile sağlık hizmetlerine erişim kolaylaştığı gibi aile hekimlerine muayene olmak da ücretsizdir. Soru önergesine konu edilen ilaçların büyük kısmı da aile hekimlerince reçete edilmektedir.

SORU 8- Bu düzenleme ile vatandaşın yıllık ortalama ne kadar para fazladan tahsil edilecektir?

CEVAP 8- Sağlık hizmeti kâr amacı güdülerek değil, vatandaşın sağlığını her şeyden üstün tutarak ifa edilen bir hizmettir. Böyle bir planlama ve hesaplama yapılması söz konusu değildir.

SORU 9- Sosyal Güvenlik açıkları reçetesiz ilaç satılmaması sonucu vatandaşın alınacak olan fazladan para ile mi kapatılmak istenmektedir?

CEVAP 9- Yukarıda da açıkça izah edildiği gibi, ilaçların reçete ile satılması yönündeki uygulama maddi kaygılardan uzak, tamamen vatandaşlarımızın sağlığını korumaya yönelik ve bilimsel gerçeklere dayalı bir uygulamadır. Farklı bir amaç güdülmesi söz konusu değildir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.